

VŠR

Visoka šola za
računovodstvo in finance

[PRIROČNIK]

Knjiženje prejema materiala na zalogo

Čas je v obdobju zaključnih računov sovražnik zaposlenih v računovodstvih. Ali je to res potrebno?

V priročniku predstavljamo, kako pravilno knjižiti prejem materiala na zalogo, da bo celoten proces pravilno izkazan v računovodskih knjigah in takoj na razpolago za pripravo informacij.

Pred leti, ko sem še vodil računovodski servis, mi je naročnik očital, zakaj delamo tako znanost iz bilanc: »**Pritisneš na gumb in vse samo ven pade!**«.

Počutil sem se kot bik, ki mu pred nosom mahajo z rdečo cunjo!

Po nekaj letih sem spoznal, da se ni motil. Sámoven pade, če imamo urejeno knjigovodstvo.

To pomeni, da moraš, poleg odlično usposobljenih knjigovodij, uporabljati prave **modele knjiženja**. Nepotrebno ročno delo je posledica neurejenega knjigovodstva.

Ali knjižite material na osnovi prejetih računov?

Kako knjiži večina?

300 - Vrednost surovin in materiala po obračunih dobaviteljev

(1a) 100

220 - Krat. obv. (dolgovi) do dobaviteljev v državi

(1) 122

160 - Kratk. terj. za vstopni DDV

(1b) 22

309 - Obračun nabave surovin in materiala

(2) 100

310 - Zaloge surovin in materiala v skladišču

(2) 100

Knjiženje prejema materiala na osnovi računa je tvegano dejanje.

Prikazan način knjiženja povzroča nezaupanje v računovodstvo. To je potrdila direktorica večjega podjetja, ki mi je nekoč dejala:

“*Kako naj verjamem računovodji, ki v evidencah nima zaloge hlodovine? Ko pogledam skozi okno, pa vidim do vrha naloženo skladišče.*”

Seveda, dobavitelji še niso poslali računov za dostavljeni material.

V bogati praksi se mi je marsikateri računovodja pohvalil, kako dobro imajo urejeno računovodstvo zalog, saj so dosegli, da jim dobavitelji sproti pošiljajo račune.

Tovrstna „higiena“ je skrajno sporna in celo škodljiva v času, ko se večina spopada s problemom likvidnosti.

Saj veste, kasneje
dobiš račun, kasneje
ga plačaš ...

Kaj se zgodi, če proizvodnja potrebuje material preden pridejo računi?

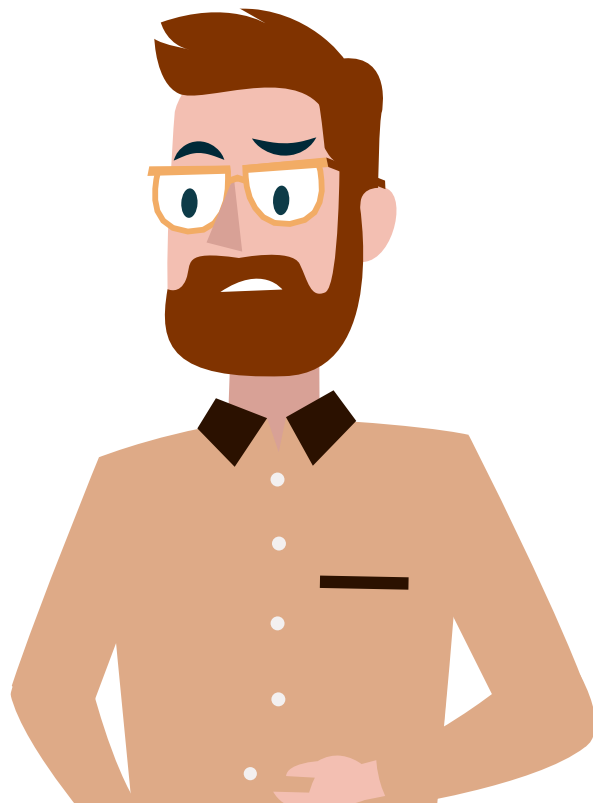
Nekateri se rešijo z enostranskimi knjižbami. Protiknjižbe naredijo šele takrat, ko dobijo račune.

Drugi poknjižijo porabo. Računalnik prenese tudi negativne zaloge materiala. »Se bo že izravnalo, ko pridejo računi,« rečejo.

Kaj pa, če v vmesnem času direktor želi poročilo? Takrat so na vrsti ročni popravki.

Zaradi neprimerne knjiženja se računovodje znajdejo v zagati.

Zaradi krize in izrednih ukrepov direktor potrebuje **prave** informacije **takoj**.

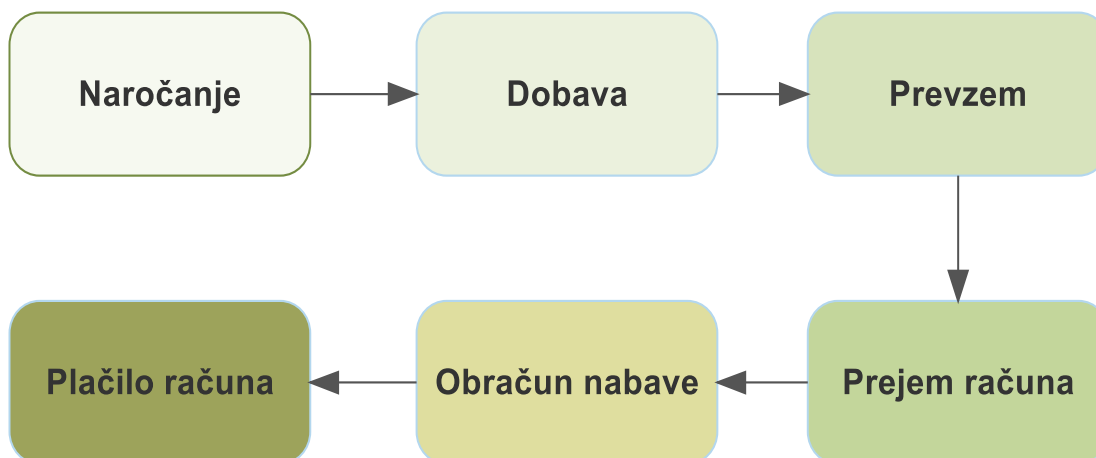

Kako **pravilno**
poknjižiti prejem
materiala?

Z nekaj knjigovodske higijene si lahko prihranimo veliko časa pri spremljanju materiala.

Priporočam, da vsak materialni knjigovodja pozna postopek nabave materiala.

V nadaljevanju pogledjmo vsak postopek posebej.

Naročanje

Proces naročanja je sestavljen iz oblikovanja in posredovanja naročila dobavitelju. Odvisno od vrste, količine in vrednosti naročila, izvajamo različne oblike naročanja. Oblikovanje naročila lahko izvedemo na osnovi formalnih postopkov. Lahko pa uporabljamo popolnoma neformalne poti, ko uporabniki ustno sporočijo potrebe ali celo sami oblikujejo naročilo.

Določanje cene materiala v fazi oblikovanja naročila je pomembno za kasnejše računovodsko priznavanje materiala.

Naročilo oblikujemo v obliki **nabavnega naloga**. Šifra nabavnega naloga omogoča spremljanje celotne faze nabave. Na osnovi nabavnega naloga izdamo **naročilnico** dobavitelju. Z izdajo naročilnice zaključimo postopek naročanja.

Dobava

V pogodbi o nakupu ali naročilnici opredelimo rok, kraj in način dobave materiala.

Vedeti moramo, da za kupca dobava materiala še ne pomeni prevzema v svoje zaloge. Dobava je samo dogodek, ko dobavitelj preda kupcu material. Je pravni posel, pri katerem na kupca preide odgovornost za ravnanje z materialom.

Zato dobava še ni formalni razlog za pripoznavanje zaloge materiala v poslovnih knjigah. Listina, ki spremlja dobavo je **dobavnica**, ki običajno ne vsebuje vrednosti pošiljke in enake enote mere, kot material spremljamo pri kupcu.

Zato je dobava samo dejanje, dobavnica pa dokument, ki dokazuje, da je dobavitelj naročniku dostavil pošiljko.

Prevzem

Material se evidentira v poslovnih knjigah kot zaloga ali strošek šele po prevzemu materiala. Običajno prevzem opravimo istočasno z dobavo. Zato v praksi velikokrat dobavo enačimo s prevzemom.

Prevzem je proces, v katerem preverimo količino in kakovost dobavljenega materiala.

V okviru prevzema opredelimo količine v enotah, po katerih jih vodimo v zalogah, in vrednost prevzetega materiala. V praksi vrednost prevzetega materiala prenesemo iz nabavnega naloga in jo prilagodimo glede na prevzeto količino in kakovost.

Ob zaključku prevzema izdelamo **prejemnico** ali **prevzemnico** materiala, ki je knjigovodska listina in osnova za evidentiranje poslovnega dogodka v poslovnih knjigah.

Prevzem materiala je **prvi poslovni dogodek** v fazi nabave, ki ga evidentiramo v poslovnih knjigah.

Primer evidentiranja prevzema materiala v lastnem skladišču

224 – Kratk. obv (dolгови) za nezaračunano blago in storitve

<hr/>	
(1)	100

310 – Zaloge surovin in materiala v skladišču

<hr/>	
(1)	100

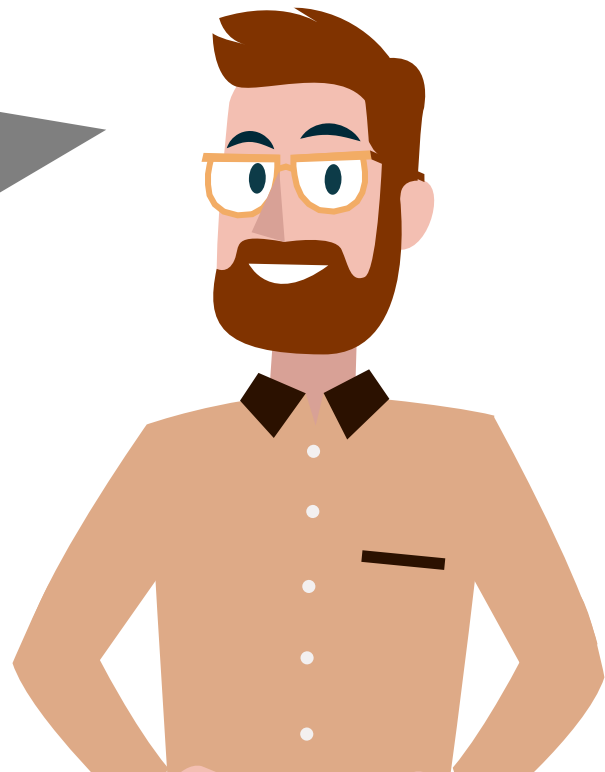
Prejemnica je listina na osnovi katere evidentiramo prevzeme!

Prejem računov

Na osnovi dobave materiala dobavitelj pošlje račun.

Prejeti račun predstavlja za kupca obveznost do dobavitelja in hkrati vrednost materiala po računih dobaviteljev.

Račun ne vpliva na gibanje materiala.

Primer evidentiranja prejetega računa za material

300 – Vrednost surovin in materiala po obračunu dobaviteljev

(1a) 100

220 – Kratk. obv. (dolgovi) do dobaviteljev v državi

(1) 122

160 – Kratk. terj. za vstopni DDV

(1b) 22

Material smo lahko
že porabili in
izdelke prodali.

Obračun nabave

Obračun nabave materiala omogoča primerjavo vrednosti prejetega materiala s prejetimi računi.

Predstavlja zanesljiv in učinkovit mehanizem nadzora nad usklajenostjo prevzemov materiala in obveznosti, ki izhajajo iz računov.

Na osnovi obračuna nabave materiala izvedemo primerjavo med evidencami o prejetem materialu in evidencami o obveznostih po računih za ta material. Pri veliki količini nabav se kaj rado pripeti, da smo v zalogo prejeli manj materiala, kot ga je bilo zaračunanega.

Dogaja se tudi, da so zneski na računih višji, kot smo se domenili z dobaviteljem.

Na osnovi obračuna nabave je možno iz računovodskih evidenc v vsakem trenutku pridobiti informacije o neskladju med prevzemi materiala in prejetimi računi za te prevzeme.

Primer obračuna nabave materiala

309 – Obračun nabave surovin in materiala

(1)		100

224 – Kratk. obv. (dolgovi) za nezaračunano blago in storitve

(1)	100	(zs)	100

Če pride do razlike,
jo prenesemo
neposredno v
odhodke.

Plačilo

Nabavo materiala končamo s plačilom računa. Plačilo zapre obveznost do dobavitelja. To je dejanje, pri katerem običajno nima nihče težav.

S plačilom prejetih računov za nabavljeni material smo zaokrožili nabavo ob pogoju, da smo prejeli ves naročeni material in vse račune zanj.

Primer plačila računa

110 – Den. sredstva na računih,
razen deviznih

	(1)	122

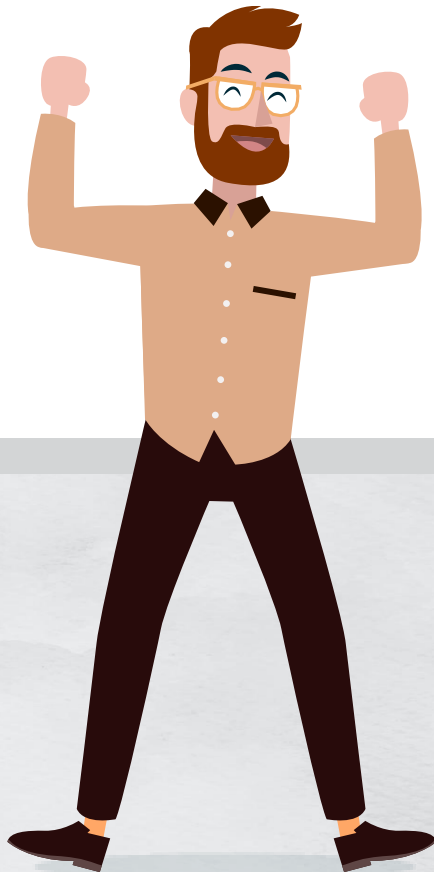
220 – Kratk. obv. (dolgovi) do
dobaviteljev v državi in storitve

(1)	122	

Vse poslovne dogodke smo na ta način evidentirali tako, da so povezani s procesom nabave materiala.

Sproti lahko spremljamo vse možne odklone od nedobavljenega materiala napake v prejetih računih ali pri plačilih.

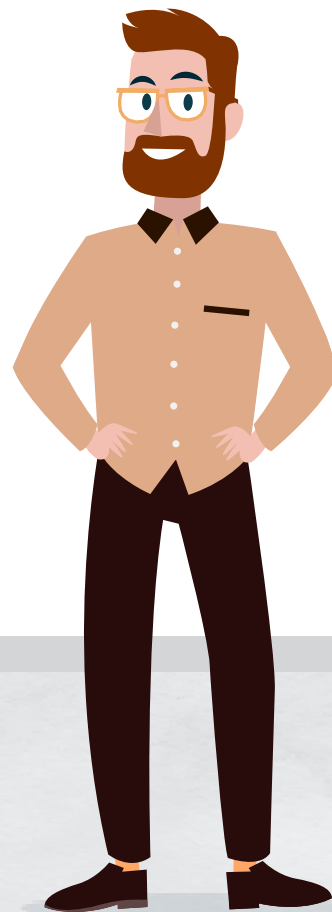
Sedaj res lahko pritisnem samo „ENTER“ in vse samó ven pade!

Račun ni podlaga za knjiženje prejema materiala.

Prezemnica je knjigovodska listina, na osnovi katere evidentiramo prejem materiala.

Prezem je prvi poslovni dogodek pri nabavi, ki se vnese v poslovne knjige.

Zapomnite si!

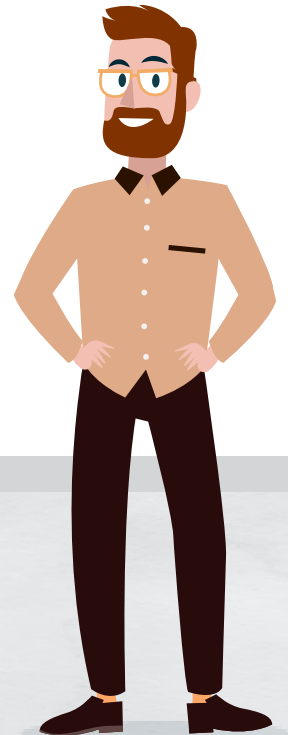
Želim posvet s
Tomažem

Mag. Tomaž Glažar

Diplomiral in dokončal je znanstveni magistrski študij na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. **Je redno zaposleni višji predavatelj na Visoki šoli za računovodstvo in finance.** Že več kot desetletje in pol preučuje rešitve za knjigovodsko spremljanje zalog, ki omogočajo kakovostne računovodske informacije. Je svetovalec proizvodnim podjetjem pri oblikovanju modelov za knjigovodsko spremljanje zalog in proizvodnje. Svoje znanje prenaša v prakso tudi kot mentor računovodjem v proizvodnih podjetjih.

Če ne veste, kje začeti, povabite Tomaža v svoje podjetje. Obvlada.

Visoka šola za računovodstvo in finance

april 2020

Izjava o omejevanju odgovornosti

VŠR je ta dokument pripravil le kot vodilo pri razumevanju vsebine in ne kot glavni vir informacij, namenjenih kreiranju končnih poslovnih odločitev ali tolmačenju obstoječe vsebine. Za ostale napotke in podrobnejši vpogled v obravnavano problematiko vam svetujemo posvet s strokovnjaki.